

Total number of printed pages-8

3 (Sem-4/CBCS) CHE HC3

2023

CHEMISTRY

(Honours Core)

Paper : CHE-HC-4036

(Physical Chemistry-IV)

Full Marks : 60

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions : $1 \times 7 = 7$
- (a) What weight of AlF_3 salt be dissolved in 100 ml of solution so as to make the solution containing 1 eq/L ?
 - (b) Define equivalent conductance.
 - (c) What is cell constant ?
 - (d) What is transport number ?

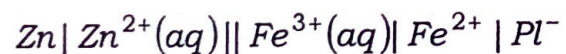
Contd.

(c) (i) What is ionic mobility ? What is the effect of temperature on ionic mobility ? 2

(ii) A potential of 12.0 volts was applied to two electrodes placed 20 cm apart. A dilute solution of NH_4Cl was placed between the electrodes when NH_4^+ is found to cover a distance of 1.6 cm in one hour. What is the mobility of NH_4^+ ion ? 3

(d) (i) Derive a mathematical relation between the electrical energy of reversible galvanic cell and in free energy of the cell reaction. 3

(ii) What is half cell reaction ? Write the half cell reaction of the following cell : 2

(e) Briefly explain Gouy's method for the measurement of magnetic susceptibility.

4. Answer **any three** questions from the following : 10×3=30

(a) (i) How can you measure electrolytic conductance, specific conductance, equivalent conductance and molar conductance ? Write the unit of cell constant (K) in SI unit.

(ii) The resistance of 0.01 M solution of an electrolyte was found to be 210 ohm at 25 °C. Calculate the molar conductance of the solution at 25 °C.

(Given : cell constant = 0.88 cm^{-1})

(iii) Specific conductance of an electrolyte solution decreases with dilution. Explain.

5+3+2=10

(b) (i) State and explain the Kohlrausch's law of independent migration of ions.

(ii) For the strong electrolytes NaOH , NaCl and BaCl_2 the molar ionic conductance at infinite dilution are 248.1×10^{-4} , 126.5×10^{-4} and 280.0×10^{-4} $\text{S m}^2 \text{mol}^{-1}$ respectively. Calculate Λ_m° for Ba(OH)_2 .

(iii) Illustrate the application of Kohlrausch's law. $5+2+3=10$

(c) (i) Illustrate how the solubility product of a sparingly soluble salt can be determined with the help of conductance measurement.

(ii) What is Ostwald dilution law? Write its verification, importance and limitations. $5+5=10$

(d) (i) Find the mean ionic activity of a uni-univalent electrolyte.

(ii) How can you calculate the equilibrium constant of a cell reaction of the type

(iii) Calculate the equilibrium constant of the cell reaction

occurring in the $\text{Zn} - \text{Ag}$ cell at 25°C when $[\text{Zn}^{2+}] = 0.10\text{M}$ and $[\text{Ag}^+] = 10\text{M}$. The EMF of the cell is found to be 1.62 volts.

$$2+5+3=10$$

(e) (i) State and explain the Nernst equation.

(ii) Find out whether Zn and Ag would react with dilute H_2SO_4 acid or not.

Given :

$$E_{el}^\circ = 0 \text{ for } 2\text{H}^+, \text{H}_2(\text{g}); \text{Pt}$$

$$E_{el}^\circ = -0.76 \text{ V for } \text{Zn}^{2+}; \text{Zn}$$

$$E_{el}^\circ = +0.80 \text{ V for } \text{Ag}^+; \text{Ag}$$

$$4+(2 \times 3)=10$$

(f) (i) How can you apply the dipole moment of a molecule to study its molecular structure ?

- (ii) Find the percentage of ionic character of HCl molecule using SI unit.

Given :

Internuclear distance (r) = 127 pm

Electronic charge = $1.6 \times 10^{-19} C$

Actual dipole moment =

3.44×10^{-30} coulomb metre.

- (iii) How can you distinguish diamagnetic substances and paramagnetic substances depending on the behaviour in a magnetic field ?
- (iv) Explain polar and nonpolar covalent bonds.
- (v) Explain the variation of molar polarization with temperature.

$$2+2+2+2+2=10$$

Total number of printed pages-7

3 (Sem-4/CBCS) CHE HC 1

2023

CHEMISTRY

(Honours Core)

Paper : CHE-HC-4016

(Inorganic Chemistry-III)

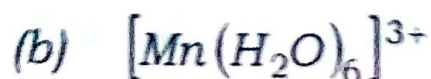
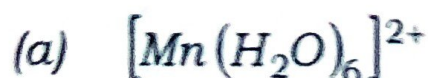
Full Marks : 60

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following : 1×7=7

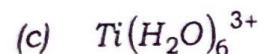
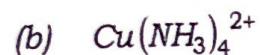
(i) The compound which exhibits Jahn-Teller distortion is

(Choose the correct answer)

Contd.

- (ii) Which metal helps in blood clotting ?
(iii) For which of the following ions, colour is not due to a d-d transition ?

(Choose the correct answer)

- (iv) What is the main iron storage protein in biological system ?
(v) What type of isomerism is exhibited by the complex $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5\text{NO}_2]^{2+}$?
(vi) Draw the structure of the following complex :
Tri- μ -hydroxo bis
[triammine chromium(III)]
(vii) Which metal deficiency causes pernicious anemia ?

2. Answer the following: $2 \times 4 = 8$

(i) Explain why Ce^{+3} and Tb^{+3} are colourless but show strong absorption in UV region.

(ii) How does mercury cause toxicity in living system ?

(iii) Why do transition metals show variable oxidation states ?

(iv) Determine the crystal field splitting energy Δ_0 of a d^6 complex having $10 Dq = 25,000 \text{ cm}^{-1}$ and $P = 15,000 \text{ cm}^{-1}$. Consider low spin complex.

3. Answer **any three** questions from the following: $5 \times 3 = 15$

(i) Using crystal field theory explain the difference in magnetic property of $[\text{CoF}_6]^{3-}$ and $[\text{Co}(\text{CN})_6]^{3-}$.

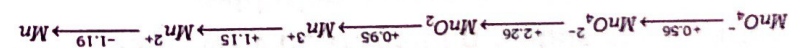
(i) Explain the bonding of $[Co(NH_3)_6]^{3+}$ with the help of molecular orbital theory. Draw the energy level diagram and also predict the magnetic property of the complex. $6+3+1=10$

4. Answer **any three** questions from the following: $10 \times 3 = 30$

(v) Discuss the mechanism of binding of dioxygen with hemoglobin.

(b) Calculate standard reduction potential for the couple MnO_4^{2-}/Mn^{3+}

(a) Which species are likely to disproportionate and why?

(iv) Given below is the Latimer diagram of manganese in acidic medium: $2+3=5$

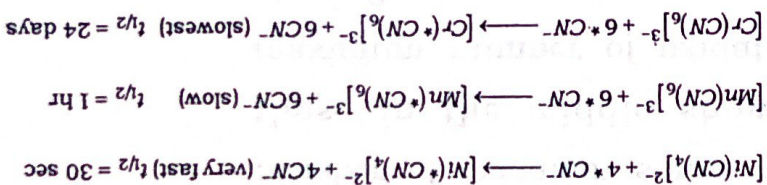
(iii) What is Na/K pump? Write the mechanism of action of Na/K pump.

(ii) Comment on the spectral and magnetic properties of actinide elements compared to lanthanides.

(a) List the oxidation states shown by each element indicating the unstable states within bracket.

(iv) Answer the following questions regarding oxidation states exhibited by the first transition series elements:

(iii) Write about the use of chelating compounds in medicinal chemistry.

(b) What inferences can be drawn from the following reactions?

(a) Explain the evidences in favour of the covalency of metal-ligand bonding in complexes.

- (b) All the elements except scandium exhibits $+2$ oxidation state whereas scandium exhibits $+3$ oxidation state only. Explain.
- (c) Why do the elements at each end of the series exhibit minimum number of oxidation states and those in the middle show a maximum number of oxidation states ?
- (d) Why are the higher oxidation states stabilised by oxide or fluoride ? $3+2+3+2=10$
- (v) What is lanthanide contraction and what is its cause ? Discuss the separation of lanthanides using ion exchange method. Explain why La^{3+} is colourless but Lu^{4+} is orange red. $1+2+5+2=10$

- (vi) What special feature of Zn^{2+} makes it an excellent candidate for different enzymes ? Write the structure and function of carbonic anhydrase enzyme with suitable diagram. $2+2+6=10$
-

Total number of printed pages-36

3 (Sem-4/CBCS) CHE SE 1/2/3/4/5/6

2023

CHEMISTRY

(Skill Enhancement Course)

Answer the Questions from any one Option.

OPTION-A (Analytical Clinical Biochemistry)

Paper : CHE-SE-4014

OPTION-B (Green Methods in Chemistry)

Paper : CHE-SE-4024

OPTION-C (Pharmaceutical Chemistry)

Paper : CHE-SE-4034

OPTION-D

(Chemistry of Cosmetics and Perfumes)

Paper : CHE-SE-4044

OPTION-E (Pesticide Chemistry)

Paper : CHE-SE-4054

OPTION-F (Fuel Chemistry)

Paper : CHE-SE-4064

Full Marks : 50

Time : Two hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

Answer either in English or in Assamese.

Contd.

OPTION-A

(Analytical Clinical Biochemistry)

Paper : CHE-SE-4014

1. Answer the following questions: $1 \times 4 = 4$

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা :

- (a) Define iso-electric point of a protein.
প্র'টিনৰ সম-বিদ্যুৎ বিন্দুৰ সংজ্ঞা দিয়া।

- (b) $\begin{array}{c} \text{H} \\ | \\ \text{H}-\text{C}-\text{COOH} \\ | \\ \text{NH}_2 \end{array}$ is the chemical formula of

- $\begin{array}{c} \text{H} \\ | \\ \text{H}-\text{C}-\text{COOH} \\ | \\ \text{NH}_2 \end{array}$ তলৰ কোন যৌগটোৰ ৰাসায়নিক

সংকেত ?

- (i) glycine
গ্লাইচিন
(ii) serine
চেৰিন
(iii) lysine
লাইচিন
(iv) alanine
এলানিন

- (c) Neutral lipid is a class of
প্রশ্নম লিপিড তলৰ কোনটো শ্ৰেণীৰ ?

- (i) glycerol Lipids

গ্লিচাৰল লিপিড

- (ii) fatty acids

ফেটি এচিড

- (iii) complex Lipids

জটিল লিপিড

- (iv) All of the above

ওপৰৰ আটাই কেইটা

- (d) Reduction of D-Glucose with NaBH_4
gives

NaBH_4 ৰ সহায়ত D-গ্লুক'জৰ বিজাৰণত উৎপন্ন হয়

- (i) D-Glucitol

D-গ্লুচিটল

- (ii) D-Glucuronic acid

D-গ্লুক'ৰ'নিক এচিড

- (iii) D-Mannitol

D-মেনিটল

- (iv) Gluconic acid

গ্লুক'নিক এচিড

2. Answer the following questions : $2 \times 3 = 6$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is called absolute specificity of an enzyme ?

উৎসেচকৰ পৰম বিশিষ্টতা কাক বোলে ?

(b) What is called rancidity of lipids ?

লিপিডৰ ৰেণ্টিডি কাক বোলে ?

(c) Define homotropic enzymes. Give examples.

হ'মট্ৰপিক উৎসেচকৰ সংজ্ঞা দিয়া। উদাহৰণ দিয়া।

3. Answer the following questions : **(any two)**
 $5 \times 2 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা : (যিকোনো দুটা)

(a) Write a note on introduction of co-enzymes and co-factors to biocatalysis and its importance in Green Chemistry.

জৈৱ অনুঘটনত সহউৎসেচক আৰু সহকাৰকৰ ব্যৱহাৰ আৰু সেউজ ৰসায়নত ইয়াৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে এটা টোকা লিখা।

(b) ATP is the energy currency of a cell. Explain. Draw the structure of ATP molecule. Write two importances of ATP molecule in metabolism.

ATP হ'ল কোষৰ শক্তি মুদ্ৰা। ব্যাখ্যা কৰা। ATP ৰ গঠন অংকন কৰা। বিপাক ক্ৰিয়াত ATP অণুৰ দুটা প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে লিখা।

(c) Write a brief note on blood coagulation process in human.

মানৱ দেহৰ তেজৰ আতঞ্জন প্ৰক্ৰিয়াটোৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(d) What are the biological functions of DNA and RNA ? Do proteins affect the functioning of nucleic acids ? Explain.

DNA আৰু RNA ৰ জৈৱিক কাৰ্যসমূহ কি কি ? প্ৰ'টিনে নিউক্লিক এচিডৰ কাৰ্যত বাধা প্ৰদান কৰে নে ? ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions : **(any three)**
 $10 \times 3 = 30$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা : (যিকোনো তিনিটা)

(a) Describe the method of lipid biosynthesis.

লিপিডৰ জৈৱ সংশ্লেষণ পদ্ধতিটোৰ বিৱৰণ দিয়া।

(b) What are liposomes? Write some biological functions of liposomes.

লিপি'জ'মসমূহ কি ? লিপি'জ'মসমূহৰ জৈৱিক কাৰ্য সম্পৰ্কে লিখা।

(c) What is DNA replication? Explain.
DNA অনুকৃত্যায়ন কি? ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What are the major components of urine? How can we differentiate the normal urine from pathologic/abnormal urine in case of Hepatitis-B virus infection in liver?

মূত্ৰৰ প্ৰধান উপাদানসমূহ কি কি? আমি কেনেকৈ লিভাৰৰ হেপাটাইটিছ-B ভাইৰাছ সংক্ৰমণৰ ক্ষেত্ৰত স্বাভাৱিক আৰু অস্বাভাৱিক/ৰোগযুক্ত মূত্ৰৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰিব পাৰো?

(e) Write a brief note on the properties of steroid hormones. Mention some biochemical functions of steroid hormones.

ষ্টেৰয়ড হৰমনৰ ধৰ্ম সম্পৰ্কে এটা চমু টোকা লিখা।
ষ্টেৰয়ড হৰমনসমূহৰ কেইটামান জৈৱৰাসায়নিক কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

(f) Write a note on Krebs' cycle.

ক্ৰেব-চক্ৰৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

OPTION-B

(Green Methods in Chemistry)

Paper : CHE-SE-4024

1. Answer the following questions : 1×4=4

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা :

(a) Who is known as the father of Green Chemistry :

সেউজ ৰসায়নৰ জনক কোন?

(b) Mixing of ethanol with petrol is an example of which of the 12 principles of Green Chemistry?

পেট্ৰ'লৰ সৈতে ইথানলৰ মিশ্ৰন সেউজ ৰসায়নৰ ১২টা মূলনীতিৰ ভিতৰত কোনটোৰ উদাহৰণ?

(i) Use of catalysts

অনুঘটনৰ প্ৰয়োগ

(ii) Waste prevention

আৱৰ্জনা নিৰ্মূলকৰণ

(iii) Safer solvents

নিৰাপদ দ্ৰাৱক

(iv) Use of renewable feedstocks

নৱীকৰণযোগ্য কেঁচা সামগ্ৰীৰ প্ৰয়োগ

(c) Itai-itai disease was found as _____
(Fill in the blank)
ইতাই-ইতাই ৰোগ _____ বিষ্ক্ৰিয়াৰ হেতু হৈছিল।
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(d) Which of the following is not an
example of green solvent?
তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো এটা সেউজ দ্ৰাৱকৰ উদাহৰণ
নহয়?

(i) Ethanol

ইথানল

(ii) Toluene

টলুইন

(iii) Water

পানী

(iv) Dioxane

ডাইঅক্সেন

2. Answer the following questions : 2×3=6

তলত প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(i) What is acid rain?

অম্লবৃষ্টি কি ?

(ii) What are green solvents?

সেউজ দ্ৰাৱকসমূহ কি ?

(iii) What are feedstocks for green synthesis
of ibuprofen? Write the name and
chemical structure of it.

আইবুপ্ৰফেনৰ সেউজ সংশ্লেষণত ব্যৱহৃত কেচা সামগ্ৰীৰ
নাম আৰু ৰাসায়নিক গঠন লিখা।

3. Answer **any two** questions : 5×2=10

যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

(a) What is methaemoglobinaemia?

মেথিমোগ্লোবিনেমিয়া ৰোগ কি ?

(b) What are the goals of Green Chemistry?
Mention the obstacles in the pursuit of
the goals of Green Chemistry.

সেউজ ৰসায়নৰ লক্ষ্যসমূহ কি কি ? লক্ষ্যবোৰ অনুসৰণৰ
ক্ষেত্ৰত থকা বাধাসমূহ উল্লেখ কৰা।

(c) Write about versatile bleaching agent.

সাৰ্বজনীন ব্লিচিং এজেন্টৰ বিষয়ে লিখা।

(d) Mention with example about the
microwave assisted chemical reaction.

মাইক্ৰৱেভ দ্বাৰা সংঘটিত ৰাসায়নিক বিষ্ক্ৰিয়াৰ বিষয়ে
উল্লেখ কৰা।

4. Answer **any three** questions : 10×3=30

তলৰ যিকোনো তিনিটাৰ উত্তৰ কৰা :

(a) What is atom economy? Who developed the concept of atom economy? Discuss green synthesis of ibuprofen in terms of atom economy. 2+1+7=10

পৰমাণু মিতব্যয়িতা কি? পৰমাণু মিতব্যয়িতা ধাৰণাটো কোনে প্ৰথমে অৱতৰণা কৰিছিল? আইবুপ্ৰ'ফেনৰ সেউজ সংশ্লেষণ লিখি পৰমাণু মিতব্যয়িতা প্ৰয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) What are pressure-treated wood? Why is the use of chromium and arsenic restricted in this field? 4+6=10

প্ৰেচাৰ ট্ৰিটেড কাঠ কি? আৰ্ছেনিক আৰু ক্ৰ'মিয়ামৰ ব্যৱহাৰ কিয় এই ক্ষেত্ৰত নিষেধ কৰা হৈছে?

(c) What are organic and inorganic pigments? Mention their disadvantages in comparison to rightfit pigment. 6+4=10

জৈৱ আৰু অজৈৱ ৰঞ্জকবোৰ কি? ৰাইটফিট ৰঞ্জকৰ তুলনাত ইয়াৰ অসুবিধাবোৰ উল্লেখ কৰা।

(d) Discuss the use of antifoulant in the field of environmentally safe water transportation.

পৰিবেশীয় নিৰাপত্তায় যুক্ত জল পৰিবহণে ব্যৱহাৰ হোৱা এন্টিফ'লেন্টৰ বিষয়ে সবিস্তাৰে আলোচনা কৰা।

(e) Explain the use of hydrogen peroxide in the field of delignifying process?

ডিলিগ্নিকৰণ প্ৰক্ৰিয়াত হাইড্ৰজেন পেৰক্সাইডৰ ব্যৱহাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Write the principles of Green Chemistry. Write suitable examples of **any four** principles. 6+4=10

সেউজ ৰসায়নৰ উপপাদ্যবোৰ লিখি যিকোনো চাৰিটাৰ উপযুক্ত উদাহৰণ দিয়া।

OPTION-C
(Pharmaceutical Chemistry)

Paper : CHE-SE-4034

1. Answer the following questions : $1 \times 4 = 4$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা :

(a) What are macrolides ?

মেক্ৰ'লাইড কি কি ?

(b) Draw the structure of riboflavin.

ৰাইবোফ্লেভিনৰ গঠন অংকন কৰা।

(c) Give an example of a cardiovascular agent.

হৃদযন্ত্ৰৰ এজেণ্টৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) Why is aspirin known as a wonder drug ?

এছপিৰিনক কিয় আচৰিত ঔষধ হিচাপে জনা যায় ?

2. Answer the following questions : $2 \times 3 = 6$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা :

(a) Mention different classification of anti-HIV drugs. Give examples of each class.

এইচ আই ভি প্ৰতিৰোধী ঔষধৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীবিভাজন উল্লেখ কৰা। প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ উদাহৰণ দিয়া।

(b) Define the meaning of the terms pharmacokinetic and pharmacodynamic phase in the context of drug action.

ঔষধৰ ক্ৰিয়াৰ প্ৰসংগত ফাৰ্মাকোকাইনেটিক আৰু ফাৰ্মাকোডাইনেমিক পৰ্যায় শব্দদুটাৰ অৰ্থ সংজ্ঞায়িত কৰা।

(c) What are broad-spectrum and narrow-spectrum antibiotics ? Give example of each class.

বহল বৰ্ণালী আৰু সংকীৰ্ণ বৰ্ণালীৰ এণ্টিবায়টিক কি ? প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ উদাহৰণ দিয়া।

3. Answer **any two** questions from the following : $5 \times 2 = 10$

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

(a) Describe the essential differences between RNA-viruses, retro viruses and DNA-viruses.

আৰ এন এ-ভাইৰাছ, ৰেট্ৰ' ভাইৰাছ আৰু ডি এন এ-ভাইৰাছৰ মাজত থকা প্ৰয়োজনীয় পাৰ্থক্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Write briefly about the production of ethanol by fermentation.

কিমন কৰি ইথানল উৎপাদনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (c) What is phenobarbital? Write the brand name under which it is marketed. Write one method of synthesis of this drug clearly mentioning the steps involved.

1+1+3=5

ফেন'বাৰবিটাল কি? যিটো ব্ৰেণ্ডৰ নামত ইয়াৰ বজাৰ কৰা হয় সেইটো লিখা। এই ঔষধৰ সংশ্লেষণৰ এটা পদ্ধতি লিখা আৰু ইয়াৰ লগত জড়িত পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে স্পষ্টকৈ উল্লেখ কৰা।

- (d) What is meant by structure activity relationship (SAR) in drug? Write the SAR of sulphonamide analogues.

2+3=5

ঔষধত গঠন কাৰ্যকলাপ সম্পৰ্ক (SAR) বুলিলে কি বুজোৱা হয়? ছালফ'নামাইড এনালগৰ SAR লিখা।

4. Answer **any three** questions from the following:

10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা:

- (a) (i) Write briefly about the structural aspects of chloramphenicol. 3

ক্ল'ৰামফেনিকলৰ গাঁথনিগত দিশসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (ii) To which class of antibiotics does it belong? 1

ই কোন শ্ৰেণীৰ এন্টিবায়টিকৰ অন্তৰ্গত?

- (iii) Why is it administered generally in the form of palmitate? 1

সাধাৰণতে ইয়াক পালমিটেটৰ ৰূপত কিয় দিয়া হয়?

- (iv) Write the name and structure of a prodrug of chloramphenicol. 1

ক্ল'ৰামফেনিকলৰ এটা প্ৰ'ড্ৰাগছৰ নাম আৰু গঠন লিখা।

- (v) Propose a synthetic route for it starting benzaldehyde as substrate. 4

ইয়াৰ বাবে বেনজালডিহাইডক ছবষ্ট্ৰেট হিচাপে আৰম্ভ কৰি এটা কৃত্ৰিম পথ প্ৰস্তাৱ কৰা।

- (b) (i) Write the IUPAC name and structure of citric acid. 1

চাইট্ৰিক এচিডৰ IUPAC নাম আৰু গঠন লিখা।

- (ii) Mention *four* dietary sources of citric acid. 2

খাদ্যত চাইট্ৰিক এচিডৰ চাৰিটা উৎস উল্লেখ কৰা।

- (iii) Mention *two* uses of this acid. 2

এই এচিডৰ দুটা ব্যৱহাৰ উল্লেখ কৰা।

(iv) Write the name different industrial processes used for citric acid production by fermentation. 1

কিছন কৰি চাইট্ৰিক এচিড উৎপাদনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন ঔদ্যোগিক প্ৰক্ৰিয়াৰ নাম লিখা।

(v) Describe any one method used for industrial production of citric acid. 4

চাইট্ৰিক এচিডৰ ঔদ্যোগিক উৎপাদনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা যিকোনো এটা পদ্ধতিৰ বৰ্ণনা কৰা।

(c) (i) What is a vitamin? Give one example of each water soluble and water insoluble vitamin. Name different structural components present in vitamin B₁₂. Write the name of two bacterial strains used for industrial production of vitamin B₁₂ by fermentation.

1+1+1+1=4

ভিটামিন কি? প্ৰতিটো পানীত দ্ৰৱীভূত আৰু পানীত অদ্ৰৱণীয় ভিটামিনৰ এটাকৈ উদাহৰণ দিয়া। ভিটামিন B₁₂ ত উপস্থিত থকা বিভিন্ন গাঁথনিগত উপাদানৰ নাম লিখা। কিছন কৰি ভিটামিন B₁₂ ঔদ্যোগিক উৎপাদনত ব্যৱহাৰ কৰা দুটা বেক্টেৰিয়াৰ প্ৰজাতিৰ নাম লিখা।

(ii) Draw the structure of L-glutamic acid. Name the bacterial strain that is used for the microbial production of L-glutamic acid. Mention the steps involved in the process. 1+1+4=6

L-গ্লুটামিক এচিডৰ গঠন অংকন কৰা। L-গ্লুটামিক এচিডৰ মাইক্ৰ'বায়'লজিকেল উৎপাদনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা বেক্টেৰিয়াৰ প্ৰজাতিটোৰ নাম লিখা। প্ৰক্ৰিয়াটোৰ লগত জড়িত পদক্ষেপসমূহ উল্লেখ কৰা।

(d) (i) How many chiral centres are present in ibuprofen? Write a method for its synthesis. 1+2=3

আইবুপ্ৰ'ফেনত কিমানটা চাইৰেল চেণ্টাৰ থাকে? ইয়াৰ সংশ্লেষণৰ বাবে এটা পদ্ধতি লিখা।

(ii) Draw the structure of paracetamol. To which class of drugs does it belong? Propose a method of synthesis for it. 1+1+2=4

পেৰাচিটামলৰ গঠন অংকন কৰা। ই কোন শ্ৰেণীৰ ঔষধৰ অন্তৰ্গত? ইয়াৰ বাবে সংশ্লেষণৰ পদ্ধতি এটা প্ৰস্তাৱ কৰা।

(iii) Suggest any two measures that can be taken to prevent AIDS. 2

এইডছ প্রতিৰোধৰ বাবে ল'ব পৰা যিকোনো দুটা ব্যৱস্থাৰ পৰামৰ্শ দিয়া।

(iv) Who prescribed the consumption of lemon juice to treat scurvy? 1
স্কাৰ্ভিৰ চিকিৎসাৰ বাবে নেমুৰ বস খোৱাৰ নিয়ম কোনে লিখিছিল ?

(e) (i) Draw the general structure of penicillin. How does this category of drugs act? Why are they more effective against Gram-positive bacteria than Gram-negative bacteria? 1+3+2=6

পেনিচিলিনৰ সাধাৰণ গঠন অংকন কৰা। এই শ্ৰেণীৰ ড্ৰাগছে কেনেদৰে কাম কৰে ? গ্ৰাম-ঋণাত্মক বেণ্টেৰিয়াতকৈ গ্ৰাম-পজিটিভ বেণ্টেৰিয়াৰ বিৰুদ্ধে ইহঁত কিয় অধিক ফলপ্ৰসূ ?

(ii) What are natural and semi-synthetic penicillins? 2

প্ৰাকৃতিক আৰু অৰ্ধকৃত্ৰিম পেনিচিলিন কি কি ?

(iii) Mention one advantage and one disadvantage of 1st generation cephalosporins over penicillins. 2

পেনিচিলিনতকৈ ১ম প্ৰজন্মৰ চেফাল'স্পৰিনৰ এটা সুবিধা আৰু এটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা।

(f) (i) What are antimetabolites? Why trimethoprim belongs to this class? 2

এণ্টিমেটাবলাইট কি কি ? ট্ৰাইমেথ'প্ৰিম কিয় এই শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্গত ?

(ii) Explain the concept 'sequential blocking' with the help of a suitable example. 3

এটা উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত 'ক্ৰমিক ব্লক' ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(iii) How does acyclovir act against DNA viruses? Why is it administered as L-valyl ester prodrug more preferably? 4+1=5

ডি এন এ ভাইৰাছৰ বিৰুদ্ধে এচিক্লোভিৰে কেনেদৰে কাম কৰে ? ইয়াক L-ভেলাইল এষ্টাৰ প্ৰ'ড্ৰাগ হিচাপে কিয় অধিক পছন্দ কৰা হয় ?

OPTION-D
(Chemistry of Cosmetics and Perfumes)

Paper : CHE-SE-4044

1. Answer the following questions from below :

1×4=4

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(i) Which undesirable chemical is present in cosmetic lipstick used by women ?

মাইকী মানুহে ব্যৱহাৰ কৰা কচমেটিক লিপষ্টিকত কোনটো ৰাসায়নিক মৌল ব্যৱহাৰ যোগ্য নহয় ?

(a) Mercury

মাৰ্কাৰি

(b) Glutamate

গ্লুটামেট

(c) Lead

লেড

(d) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

(ii) Which one of the following chemical is used in nail polish remover ?

তলৰ কোনটো ৰাসায়নিক পদাৰ্থ নেইল পলিচ গুচোৱাত ব্যৱহাৰিত হয় ?

(a) Acetone

এচিট'ন

(b) Benzene

বেনজিন

(c) Acetic acid

এচেটিক এচিড

(d) Formaldehyde

ফৰ্মেলডিহাইড

(iii) "Cold cream" is an example of _____.

"ক'ল্ড ক্ৰীম" _____ ৰ এটা উদাহৰণ।

(a) oil in water emulsion

পানীত তেলৰ ইমালছন

(b) solid in a liquid sol

জুলীয়া ছলত গোটা

(c) water in oil emulsion

তেলত পানীৰ ইমালছন

(d) liquid in a solid sol

গোটা ছলত তৰল

(iv) Hair dyes contain _____

হেয়াৰ ডাইত _____ থাকে।

(a) copper nitrate

ক'পাৰ নাইট্ৰেট

(b) gold nitrate

গ'ল্ড নাইট্ৰেট

(c) silver nitrate

ছিলভাৰ নাইট্ৰেট

(d) copper sulphate

ক'পাৰ ছালফেট

2. Answer the following questions from below :

2×3=6

তলত উল্লেখ কৰা প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(i) Is shampoo acidic or basic? Explain.

চেম্পু আম্লিক নে ক্ষাৰকীয় ? ব্যাখ্যা কৰা।

(ii) What are the main ingredients of shaving cream?

চেভিং ক্ৰীমত থকা মুখ্য উপাদানসমূহ কি কি ?

(iii) What are the benefits of eucalyptus oil ?

ইউকেলিপটাচ তেলৰ উপকাৰসমূহ কি কি ?

3. Answer **any two** questions from the following :

তলৰ দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(i) Define antiperspirants and artificial flavours. Give its **two** side effects.

2+3=5

এন্টিপাৰ্চপিৰেণ্ট আৰু অপ্ৰাকৃতিক সুগন্ধিৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ দুটা পাৰ্শ্বক্ৰিয়া উল্লেখ কৰা ?

(ii) What is suntan lotion ?

2+3=5

চাটটেন ল'ছন কি ?

Give **three** uses of suntan lotion.

চাটটেন ল'ছনৰ তিনিটা ব্যৱহাৰ উল্লেখ কৰা।

(iii) What are the ideal characteristics of shaving cream? Discuss the role of glycerol in shaving preparation.

2+3=5

চেভিং ক্ৰীমৰ আদৰ্শগত চাৰিত্ৰিক ধৰ্মসমূহ কি কি ? চেভিং প্ৰস্তুতিত গ্লিচাৰ'লৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(iv) What are the *two* materials used in the manufacturing of lipsticks and describe the importances ?

লিপষ্টিক উৎপাদনত ব্যৱহাৰিত দুটা পদ্বতি উল্লেখ কৰা আৰু লগতে ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা আলোচনা কৰা।

4. Answer **any three** questions from the following : $10 \times 3 = 30$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(i) What is nail polish and nail polish remover ?

নেইল পোলিচ আৰু নেইল পোলিচ ৰিমোভাৰ কি ?

Discuss about *five* basic chemical components present in nail polish remover.

নেইল পোলিচ ৰিমোভাৰত থকা পাঁচটা সাধাৰণ ৰাসায়নিক উপাদানৰ আলোচনা কৰা।

Write *three* side effects of using nail polish remover.

নেইল পোলিচ ৰিমোভাৰৰ তিনিটা পাৰ্শ্বক্ৰিয়া লিখা।

$$2 + (2 \times 4) = 10$$

(ii) Write in short about the following :

$$5 + 5 = 10$$

তলত দিয়াসমূহৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা :

(a) Rose oil

ৰোজ অইল

(b) Jasmone

জেচ্‌মোন

(iii) What are the *four* chemical compounds present in good/best face powder? 4

মুখত ঘঁহা পাউদাৰত ব্যৱহাৰিত চাৰিবিধ ৰাসায়নিক যৌগ কি কি ?

What is the best sources of eugenol oil in nature? What method is adopted for the extraction? Discuss its uses.

$$1 + 1 + 2 = 4$$

ইউজিনল তেলৰ উত্তম প্ৰাকৃতিক উৎস কি কি লিখা ? ইয়াক আহৰণৰ বাবে কি উপায়/পদ্বতি ব্যৱহাৰ কৰা হয় ? ইয়াৰ ব্যৱহাৰ আলোচনা কৰা ?

Mention *two* side effects of face powder.

2

মুখত ঘঁহা পাউদাৰৰ দুটা পাৰ্শ্বক্ৰিয়া উল্লেখ কৰা।

OPTION-E

(Pesticide Chemistry)

Paper : CHE-SE-4054

1. Answer the following questions : $1 \times 4 = 4$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is the use of carbofuran ?

কাৰ্ব'ফিউৰাণৰ ব্যৱহাৰ কি ?

(b) Name the first commercially used organic pesticide.

বাণিজ্যিকভাৱে প্ৰচলিত প্ৰথমটো জৈৱ কীটনাশক দ্ৰব্যৰ নাম লিখা।

(c) Which pesticide is used in foundation of building to prevent termite attack ?

কোনটো কীটনাশক দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰি অট্টালিকাসমূহ ভেঁটি উই পৰুৱাৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰা হয় ?

(d) Name one widely used weedicide.

বহুল বাবে ব্যৱহৃত এটা অপতৃণনাশকৰ নাম লিখা।

2. Answer the following questions : $2 \times 3 = 6$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What are the advantages of using natural pesticides ?

প্ৰাকৃতিক কীটনাশক ব্যৱহাৰৰ উপযোগিতাসমূহ কি কি ?

(b) Name *two* organochlorine pesticides.

দুটা জৈৱক্ল'ৰিণ কীটনাশকৰ নাম লিখা।

(c) Briefly explain the mode of action of rodenticides.

কৃন্তক প্ৰাণীনাশকৰ ক্ৰিয়াপদ্ধতি চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

3. Answer *any two* from the following questions : $5 \times 2 = 10$

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on organophosphate pesticides.

জৈৱফ'ছফেট কীটনাশকৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(b) (i) What is chloranil? Write down its chemical structure. $1 + 1 = 2$

ক্ল'ৰানিল কি? ইয়াৰ ৰাসায়নিক গঠন লিখা।

(ii) Apart from using as pesticides what are the other uses of chloranil? 3

কীটনাশকৰ বাদে ক্ল'ৰানিলৰ অন্য ব্যৱহাৰসমূহ কি কি?

(c) What is the chemical composition of Baygon spray? How can its constant exposure lead to the health hazards to human? $1 + 4 = 5$

বেগন স্প্ৰে'ৰ ৰাসায়নিক সংযুতি কি? ইয়াৰ দীঘলীয়া সংস্পৰ্শই মানৱ দেহলৈ কিদৰে বিপদ আনিব পাৰে?

(d) What are the major differences between natural and synthetic pesticides? Explain with examples.

প্ৰাকৃতিক আৰু সংশ্লেষিত কীটনাশকসমূহৰ মাজৰ সূক্ষ্ম প্ৰভেদসমূহ লিখা। উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer *any three* from the following questions : $10 \times 3 = 30$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What do you mean by pesticides? Mention different classes of pesticides. Give specific examples of each class.

$2 + 5 + 3 = 10$

কীটনাশক বুলিলে কি বুজা? কীটনাশকৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীসমূহ উল্লেখ কৰা। প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ উপযুক্ত উদাহৰণ দিয়া।

(b) What are agricultural pesticides? Name three agricultural pesticides and their uses. $4+(2 \times 3)=10$

কৃষিজাত কীটনাশকবোৰ কি? তিনিটা কৃষিজাত কীটনাশকৰ নাম আৰু সিহঁতৰ ব্যৱহাৰ লিখা।

(c) Describe in detail the benefits and adverse affects of different pesticides with the help of suitable examples. $5+5=10$

বিভিন্ন কীটনাশকৰ লাভানান্দ আৰু বিৰূপ প্ৰভাৱ উপযুক্ত উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা।

(d) What are carbamates? In which category it belongs to? Write its molecular structure. Discuss its synthesis, uses and harmful effects in detail. $2+1+1+(2 \times 3)=10$

কাৰ্বামেটসমূহ কি? ই কোন শ্ৰেণীৰ কীটনাশক? ইয়াক কি দৰে সংশ্লেষণ কৰা হয়? ইয়াৰ সংশ্লেষণ, ব্যৱহাৰ আৰু ক্ষতিকাৰক প্ৰভাৱসমূহ বিহত বাবে আলোচনা কৰা।

(e) Write short notes on the following: $2\frac{1}{2} \times 4=10$

তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা:

(i) Organophosphate pesticides

জৈৱফ'ছফেট কীটনাশক

(ii) DDT
ডিডিটি

(iii) Malathion
মেলাথিয়ন

(iv) Alachlor
এ'লাক'ৰ

(f) Differentiate between natural and synthetic pesticides. Explain with examples. Write about their advantages and disadvantages in detail.

প্ৰাকৃতিক আৰু সংশ্লেষিত কীটনাশকৰ প্ৰভেদসমূহ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। সিহঁতৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃতভাৱে লিখা।

OPTION-F

(Fuel Chemistry)

Paper : CHE-SE-4064

1. Answer **any four** of the following questions :
1×4=4

তলত দিয়া যিকোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What are the compositions of coal gas ?
ক'ল গেছৰ ৰাসায়নিক সংযুতি কি ?
- (b) Which gas is used in heating open hearth furnace and muffle furnace ?
মুক্ত বক্ষ আৰু মাফল চুলাত কি গেছ ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?
- (c) Write the percentage composition of gases present in LNG.
LNG ত থকা বিভিন্ন গেছবোৰৰ শতকৰা সংযুতি লিখা।
- (d) What is clean fuel ?
পৰিষ্কাৰ ইন্ধন মানে কি ?
- (e) What do you mean by blending of oil ?
তেলৰ মিশ্ৰণ মানে কি ?
- (f) What is viscosity index of lubricant ?
সান্দ্ৰতা সূচাংকই এটা পিচ্ছিলকাৰকৰ কি নিৰ্দেশ কৰে ?

2. Answer the following : 2×3=6

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What are fossil fuels ? Whether fossil fuels are renewable or non-renewable ? Explain. 1+1=2
ফসিল ইন্ধন কি কি ? ফসিল ইন্ধন নৱীকৰণযোগ্য নে অনৱীকৰণযোগ্য ? ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) What is coal gasification ?
কয়লাৰ গেছীকৰণ কি ?
- (c) What is knocking in internal combustion engine ?
অন্তঃদাহন ইঞ্জিনৰ নকিং মানে কি ?

3. Answer **any two** of the following questions : 5×2=10

তলত দিয়া যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What is producer gas ? How is producer gas manufactured industrially ? 1+4=5
প্ৰডিউচাৰ গেছ কি ? ঔদ্যোগিকভাবে প্ৰডিউচাৰ গেছ কেনেদৰে উৎপন্ন কৰা হয় ?
- (b) What are the characteristics of a good fuel ?
এটা শক্তিশালী বা গুণগতভাবে ভালো ইন্ধনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা।

- (c) What is flash point of a fuel? How is flash point determined? How is it important to know flash point of a fuel?
 $1\frac{1}{2}+1\frac{1}{2}+2=5$

এটা ইন্ধনৰ ফ্লাচ বিন্দু মানে কি? ফ্লাচ বিন্দু কিদৰে মাপন কৰা হয়? এটা ইন্ধনৰ ফ্লাচ বিন্দু জনাটো কিয় প্ৰয়োজন?

- (d) Write the synthetic reactions of vinyl acetate and propylene oxide. Also write one use of each one.
 $2 \times 1\frac{1}{2} + 2 = 5$

ভিনাইল এচিটেট আৰু প্ৰপাইলিন অক্সাইডৰ প্ৰস্তুত প্ৰণালীৰ বিক্ৰিয়া লিখা আৰু দুয়োটা পেট্ৰকেমিকেলৰ একোটাকৈ ব্যৱহাৰ লিখা।

4. Answer **any three** of the following questions:
 $10 \times 3 = 30$

তলত দিয়া যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা:

- (a) How are fuels classified? Explain different classes of fuels with specific examples. Compare among solid, liquid and gaseous fuels in terms of calorific values.
 $2+6+2=10$

ইন্ধনবোৰ কেনেকৈ শ্ৰেণীবিভাজন কৰা হয়? ইন্ধনৰ শ্ৰেণীবোৰৰ চমু ব্যাখ্যা উদাহৰণসহ লিখা। গোটা, তৰল আৰু গেছীয় ইন্ধনৰ কেৰি মানৰ ভিত্তিত তুলনা কৰা।

- (b) How are coals formed under the earth crust? What do you mean by low temperature carbonization and 'high temperature carbonization'? Write two uses each of coal gas and water gas.

$$2+4+4=10$$

ভূত্বকৰ তলত কিদৰে কয়লা উৎপন্ন হয়? নিম্ন উষ্ণতাৰ কাৰ্বনাইজেচন আৰু উচ্চ উষ্ণতাৰ কাৰ্বনাইজেচন বুলিলে কি বুজা? কয়লা গেছ আৰু জলীয় গেছৰ দুটাকৈ ব্যৱহাৰ লিখা।

- (c) What is hydrogasification of coal? Explain with flow chart diagram. Write few advantages of hydrogasification.

$$2+4+4=10$$

কয়লাৰ হাইড্ৰগেছীয়কৰণ কি? হাইড্ৰগেছীয়কৰণৰ ফলত উৎপন্ন হোৱা বিভিন্ন পদাৰ্থ চিত্ৰৰ সহায়ত বুজাই দিয়া। হাইড্ৰগেছীয়কৰণৰ সুবিধাবোৰ কি কি?

- (d) Write short notes on:

চমু টোকা লিখা:

- (i) Octane number

অক্টেন সংখ্যা

(ii) Antiknocking compounds

এন্টিক্নিং যৌগ

What do you mean by petrochemicals ?
Write the uses of *two* petrochemicals.

$$(3+3)+(2+2)=10$$

পেট্রকেমিকেল কি ? যিকোনো দুটা পেট্রকেমিকেলৰ ব্যৱহাৰ লিখা।

- (e) What is bio-gas ? Give examples. What are the compositions and limitations of bio-gas ? Write what you mean by bio-fuel. How is it prepared ?

$$2+1+3+2+2=10$$

বায়ুগেছ কি ? উদাহৰণ দিয়া। বায়ুগেছৰ সংযুতি আৰু ইয়াৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ কি ? বায়ুইন্ধন মানে কি ? ইয়াক কি দৰে উৎপন্ন কৰা হয় ?

- (f) How are lubricants classified ? Explain different lubricants. Write on the following properties of lubricants :

$$2+4+4=10$$

পিচ্ছিলকাৰকবোৰ কেনেকৈ ভগোৱা হৈছে ? বিভিন্ন পিচ্ছিলকাৰকবোৰৰ ব্যাখ্যা দিয়া। পিচ্ছিলকাৰকৰ তলত দিয়া ধৰ্মবোৰ বিষয়ে লিখা।

(i) Viscosity

সান্দ্ৰতা

(ii) Cloud point

মেঘাচ্ছন্ন বিন্দু (ক্লাউড বিন্দু)